



Den norske reinforsøksstasjonen på Lødingen, nå nedlagt.

Forskningsnytt

Den norske reinforsøksstasjonen på Lødingen nedlegges

Landbruksdepartementet har vedtatt at Statens Reinforsøks forsøksstasjon på Kåringen i Lødingen skal legges ned. Vedtaket er listet opp i 5 punkter:

1. Virksomheten ved Statens Reinforsøks anlegg på Kåringen nedlegges så snart som praktisk mulig.
2. Statens Reinforsøk opprettholdes som en forsknings- og forsøksenhet innen Reindriftsadministrasjonen. Personalet ved Kåringen (to stillinger) overføres til Alta.
3. Reindriftsadministrasjonen utarbeider en avviklingsplan for virksomheten i Kåringen. Flyttbart utstyr overføres til Kautokeino eller andre steder der det best kan komme til nytte.
4. Opplegg for den framtidige virksomhet i Statens Reinforsøk vurderes av arbeidsgruppen som skal utarbeide en samlet plan for forskning, forsøk, veiledning og undervisning i reindriften. Arbeidsgruppen vurderer også det framtidige behov for faste forsøksanlegg og lokalisering av disse.

Arbeidsgruppen legger til grunn at virksomheten i Statens Reinforsøk kan utvides etter at virksomheten ved Kåringen er lagt ned.

5. Bygninger og utstyr som ikke kan overføres søkes avhendet til den høyest mulige pris.

Det har vært drevet virksomhet ved forsøksstasjonen på Kåringen siden 1957. Statens reinforsøk har eksistert som egen institusjon siden 1969.

Organisering, drift og plassering av Statens reinforsøk har vært oppe til diskusjon flere ganger siden opprettelsen. Reindriftsutvalget konkluderte i sin innstilling i NOU 1975 nr. 5 med at Statens reinforsøk burde opprettholdes, men utvalget var delt med hensyn til plassering.

Reindriftsstyret behandlet spørsmålet om reinforskning generelt, og flytting av virksomheten ved Statens reinforsøk spesielt i april 1982. Reindriftsjefens forslag gikk ut på at Kåringen blir nedlagt, og at virksomheten blir overført til Alta. Styret var delt i spørsmålet.

Departementet har nå oppnevnt en arbeidsgruppe som skal utarbeide en samlet plan for organisering av forskning, forsøk, vegledning og undervisning i reindriftnæringen. Virksomheten som har vært drevet ved Kåringen antas å kunne ivaretas ved Universitetet i Tromsø og ved feltstasjonen i Kautokeino inntil arbeidsgruppen har lagt fram sin innstilling. Arbeidsgruppen skal ta stilling til hvilke oppgaver Statens reinforsøk skal drive med innen forskning og vegledning.

Oppnevning av arbeidsgruppen

Arbeidsgruppen som skal utarbeide langtidsplan for forskning, undervisning og vegledning i reindriften er oppnevnt av Landbruksdepartementet i samråd med Norske reindriftssamers landsforbund.

Gruppens sammensetning:

Fra Landbruksdepartementet: Landbruksdirektør Per Harald Grue, formann.

Norske Reindriftssamers Landsforbund:

Paul Fjellheim, Mathis N. Eira, Nils Isak Eira.

Universitetet i Tromsø: Professor Odd Halvorsen.

Stedfortreder: Professor Arnoldus S. Blix.

Norges Landbrukshøgskole:

F. amanuensis Torstein Steine.

Statens Reindriftsskole: Ing-Lill Pavall.

Statens Veterinære Laboratorium for Nord-Norge: Lab.bestyrer Hans Søren Norberg.

Sami Instituutta: Seksjonsleder Leif Halonen.

Reindriftsadministrasjonen: Forsøksleder Dag Lenvik.

Tjenestemannsorg. ved Reindriftsadministrasjonen: Fagkonsulent Sveinung Rundberg.

Som arbeidsgruppens formann er oppnevnt Landbruksdirektør Per Harald Grue.

Arbeidsgruppen skal vurdere reinforskning i vid forstand. De forskningsoppgaver som forutsettes vurdert er i tillegg til dyreforsøk, bl.a. forskning og forsøk med tekniske hjelpemidler og relevant økonomi- og samfunnsforskning.

Et vesentlig spørsmål gruppen skal befatte seg med, er å finne fram til en prioritering av forskning, forsøk, undervisning og rettledning. Dette vil omfatte en rekke avveininger både av kvantitativ og kvalitativ art.

Utakt i norsk reinforskningspolitikk?

Som et supplement til ovenstående orientering om en ny utredning om bl.a. reinforskningens oppgaver og ressurser i Norge (den forrige ble avgitt så sent som i 1975) kan vi nevne at Norske Reindriftssamers Landsforbund (NRL) later til å ha et noe annet syn på reinforsøksstasjonen i Lødingen enn både Reindriftsadministrasjonen i Alta, Reindriftsstyret og Landbruksdepartementet.

Saken har to ganger vært behandlet av styret i NRL. I styrevedtak av 22. april 1982 heter det bl.a.: «NRL har diskutert reinforskningen i

Norge. Etter nøye overveielse vil NRL opprettholde sitt vedtak fra møte 29. — 30. aug. 1975, der landsstyret bl.a. uttaler i punkt 7, under behandlingen av NOU 1975: 5 Reindrift:

Statens Reinforsøk opprettholdes som selvstendig institusjon og styrkes personalmessig og ved opprettelse av feltstasjoner i Kautokeino og det sørsamiske område.

NRL har vurdert situasjonen og det fremlagte materiale om reinforskning i Reindriftssjefens notat av 4. november 1981. NRL kan ikke se at det er kommet inn momenter i saken som rokker ved den beslutning.

NRL minner videre om at organisasjonen tidligere har gitt sin tilslutning til forslaget i «Utredning om samordning av reinforskningen i Finland, Sverige og Norge, mai 1979, om opprettelse av et felles nordisk koordinerende organ for reinforskning», og anmodning samme sted om at hvert land skal ha en forskningsstasjon.

NRL går inn for at det arbeid som er i gang i Lødingen nå under enhver omstendighet ikke stoppes opp, men fullføres.» (Uthevet av red.)

I styremøte 17. januar 1983 behandlet man et notat fra Landbruksdepartementet om forhandlinger om reinforskning m.v. Fra styrets vedtak siteres:

«3. NRL vil fremheve at reinforskningen m.v. må foregå i nært samarbeid med reindriftssamene. Først og fremst er dette viktig fordi reindriftsnæringen er bærer av samisk tradisjon og kultur.....

8. Når det gjelder forsøksstasjonen på Kåringen, ønsker NRL at den skal drives på en fullverdig måte inntil det er mulig å vurdere spørsmålet om opprustning eller nedleggelse av stasjonen ut fra en funksjonsmessig og økonomisk vurdering av følgende spørsmål:

- I. Hvilke ytelser kan forsøksstasjonen gi på kort sikt med en rimelig bemanning og et rimelig driftsbudsjett.
- II. I hvilken utstrekning og til hvilken pris kan de samme ytelser gis på annen måte ved en eventuell nedleggelse av Kåringen.
- III. Hvilke andre ytelser kan eventuelt gis dersom økonomiske midler frigis ved en nedleggelse av forsøksstasjonen.

Den usikre situasjonen for personalet ved forsøksstasjonen er beklagelig. NRL mener allikevel at det er nødvendig av hensyn til

reindriftsnæringen å foreta en slik vurdering, og at NRL får delta i denne. *Forsøksstasjonen på Kåringen har på flere måter vært av stor betydning for reindriftens utvikling i Norge, og bør ikke legges ned dersom en ikke er sikker på å få noe som er bedre og mer formålstjenlig igjen.*» (Uthevet av red.)

Etter disse anmodninger ga Landbruksdepartementet ordre til at reinforsøksstasjonen på Kåringen i Lødingen skulle nedlegges og dette ble straks iverksatt.



BERNDT ERNEHOLM

Berndt Erneholm er gått bort i en alder av 62 år. Alle vi som har hatt gleden av å samarbeide med ham om nordiske same- og reindriftsspørsmål føler dyp sorg. Han var en sjelden personlighet som ga ham respekt og gjennomslagskraft i hans brede engasjement for den nordiske reindrift og samebefolkning.

Berndt Erneholm kom med i Nordisk samarbeidsorgan for same- og reindriftsspørsmål i 1973. Han var fra første stund av en særdeles interessert og engasjert deltaker som inspirerte til samarbeid. Særlig stor interesse hadde han for reindriftsspørsmål. Med sin engasjerte holdning og høye embedsposisjon fikk han gjennomslag for mange viktige spørsmål for reindriften både i sitt hjemland og naboland. Han var en inspirasjon for kolleger og samarbeidspartnere.

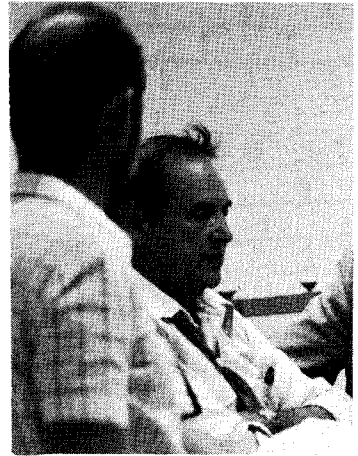
Berndt Erneholm var en sterk drivkraft i opprettelsen av Nordisk organ for reinforskning (NOR). Det var derfor både riktig og viktig at han kom med i NORs ledelse. Hans innsats for å få NOR raskt igang er et eksempel på hvordan en embedsmann med vilje til samarbeid kan takle både nasjonale som internasjonale byråkratiske problemer.

Berndt Erneholm døde på sin post i samvær med

sine nordiske samarbeidskamerater. Berndt Erneholm var også en sjelden god venn som vi vil savne lenge.

Jeg lyser fred over Berndt Erneholms minne.

Ole K. Sara



JACK R. LUICK

En av reinforskningens store støttespillere er gått bort. Jack R. Luick, professor ved Universitetet i Fairbanks, Alaska, Institute of Arctic Biology døde på reinforsøksstasjonen Cantwell den 6. juli 1983.

Hans fag var biologi og en lang rekke publikasjoner kom etterhvert fra hans hånd. Innenfor dette område fattet han stor interesse for reinsdyr, en interesse som i de senere år ble utvidet til å omfatte praktisk reindrift i Alaska. Han ble etterhvert en rådgiver for reineierorganisasjonen her og sendte fra 1976 ut et rådgivningsskrift, «Reindeer Herders Newsletter» med populærvitenskapelige artikler og annet veiledningsstoff. Han så snart de store, økonomiske verdier som lå i utnyttelsen av reinsdyrgeviret og arbeidet for å nyttiggjøre dette. Et ledd i hans rådgivningsarbeide var også at han fikk oversatt en norsk bok om reindrift (Skjenneberg & Slagsvold «Reindriften og dens naturgrunnlag») til engelsk.

Det var naturlig at Jack R. Luick ble formann i arrangementskomiteen for det første internasjonale reinforskersymposium som ble holdt i Fairbanks i 1972. Det var et vel forberedt arrangement som ble meget vellykket og som ble et mønster for de to symposier som har fulgt etter. Luick deltok i alle og bidro aktivt med foredrag og diskusjoner. Vi husker ham senest i Saariselkå, der